

Forsamlingen her, men maa finde sin Afgjørelse enten igjennem de Organer, som nu bestaa, eller, som det var høist ønskeligt, igjennem en saadan ny Ordning af disse, som er tilfattet ved Grundloven, og som ogsaa var Gjenstand for Forhandling i Kirkekommisjonen. Der gives derimod andre Sager, med Hensyn til hvilke der ikke fra nogen Side var Tvivl om, at de maatte komme til Forhandling dels igjennem Kirkeraadet, hvis man havde et saadant, dels igjennem den lovgivende Forsamling. Med Hensyn til disse kunde jeg derfor ikke have nogen som helst Tvivl om, at de nu kunde bringes frem i den lovgivende Forsamling. Men med Hensyn til den Ordning, i hvilken de skulde komme frem, var det den aldeles overveiende Opfattelse, at selve Forsatningsagen, den endelige Ordning af Forsatningen, vilde det være urigtigt at bringe frem, forinden nogle af de Spørgsmaal, som allerede saa stærkt vare fremtraadte og ogsaa havde bekræftet den lovgivende Forsamling, havde fundet deres Løsning, og at det, naar man ønskede at faae Forsatningsagen bragt igjennem, netop vilde være ønskeligt først at faae nogle af disse Spørgsmaal løste; og dette gjaldt især om de to Sager, som have bekræftet os i disse Dage. Paa denne Maade ere disse Sager komne frem, men det har ingenlunde været min Tanke, at, naar det var færdigt, behøvede man ikke at bryde sig om Grundlovens Bud, at Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov. Dertil, det er min Overbevisning, at, naar disse Spørgsmaal havde fundet deres Løsning, vilde der være den stærkeste Opfordring — og naar jeg vedblev at være Minister, vilde jeg følge denne Opfordring — til at bringe Kirkeforsatningsagen ind for den lovgivende Forsamling, og jeg holder mig overtydet om, at man saa ogsaa vilde finde, at der var kommet en heldigere og naturligere Stilling tilveie for at fremkalde eller frembringe en saadan Ordning af Kirkens Forsatning, hvorved der dannedes et Organ, der kunde blive det afgjørende eller eneste Organ for de rent kirkelige Sager, og som ogsaa kunde komme til at lade sin Stemme høres eller kendes med Hensyn til saadanne Sager, som ere af en blandet Natur, og som altsaa, selv om

en saadan Kirkeforsatning bliver indført, dog altid maatte komme til den lovgivende Forsamlings Afgjørelse. Dette er min Stilling til denne Sag, og jeg tror derfor, at det var fuldt berettiget fra min Side at indbringe et Forslag ogsaa om Besættelse af Præsteembederne. Jeg kan paa ingen Maade erkjende, at dette skulde være en Sag, der ikke kunde behandles her i den lovgivende Forsamling, og jeg maa sige, at jeg heller ikke ser nogen Forskjel mellem den Behandling deraf, som fremkommer ved et enkelt Lovforslag, og den, der vilde finde Sted, hvis det var optaget i et mere almindeligt Lovforslag. Overhovedet kan jeg med al Aerkjendelse af det Uønskelige i efterhaanden at naa til det Punkt, at disse kirkelige Spørgsmaal ikke komme frem til en saadan mere omfattende Forhandling her i Salen, dog ikke fornægte den Overbevisning, at man ikke samtidig kan mene, hvad jo Alle mene, at Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov, at alle Spørgsmaal vedrørende Kirkens Forsatning skulde finde deres Afgjørelse her i den lovgivende Forsamling, og at saa denne Forsamling, der med andre Ord ifølge selve Grundloven er kaldet og berettiget til at afgjøre alle Hovedspørgsmaal om Kirkens Ordning baade paa de høiere og lavere Trin, baade med Hensyn til det øverste Kirkeraad og de enkelte Menighedsraad omkring i Landet, deres hele Sammensætning og Myndighed osv., ikke skulde være kompetent til at tage under Behandling ogsaa Spørgsmaal om saadanne enkelte Ordninger, som ikke høre ind under, hvad man i strengeste Forstand kalder Kirkens indre Anliggender, men som ved Siden af den kirkelige Side tillige høre en borgerlig Side.

Winther: Jeg vilde kun bemærke til den høitærede Minister, at han har hørt feil, naar han tror, at jeg idag har nævnt en Grundlovsforandring som det Uønskelige. Det, jeg opfordrede det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgtreds (S. A. Hansen) til at sætte sig i Spidsen for, var et Forslag til at virkeliggjøre Grundlovens Bud om, at Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov. Jeg skal dernæst bemærke, at jeg for min Part aldrig har bestridt Rigsdagens Competence til at be-